

Leitkultur of patriottisme?

De discussie in Duitsland over integratie

Achtergrond - 3 december 2004

(3 december 2004) Ook in Duitsland is het debat over integratie en multiculturalisme in volle gang. Oppositiepartij CDU heeft een vaak verguisd begrip van stal gehaald: *Leitkultur*.

CDU-leider Angela Merkel doet nu haar best het 'L-woord' te vermijden. In een initiatiefvoorstel voor het partijcongres, volgende week in Düsseldorf, rept zij liever van "patriottisme". Zij haastte zich al om - in navolging van haar partijgenoot, bondspresident Horst Köhler (CDU) - ten overstaan van de Bondsdag te verklaren dat zij "van Duitsland houdt". Maar het nieuwe patriottisme-etiket kan niet verhullen dat ook de CDU moeite heeft om aan te geven wat zij nou precies van nieuwkomers verlangt. In een onlangs uitgebracht rapport van de wetenschappelijke stichting van de partij ontbreekt een strak omlijnde beschrijving van 'patriottisme'.

Bovendien veronderstelt het ferme taalgebruik van de CDU een al te grote kloof met de visie van de regeringspartijen op integratie en multiculturalisme. Rood-groen heeft ook al grotendeels afscheid genomen van het ideaal van *Multikulti*, zoals *Der Spiegel* onlangs schreef. Dat blijkt met name uit de nieuwe immigratiewetgeving, die op 1 januari van kracht wordt. Verplichtingen zoals inburgeringcursussen en taallessen voeren daarin de boventoon. Minister Schily loopt al vooruit op de striktere anti-terreurmaatregelen, waarmee haatpredikers en moslimextremisten versneld het land uitgezet kunnen worden. Dat de regering een nieuwe zakelijkheid voorstaat inzake integratie blijkt ook uit het feit dat zelfs Die Grünen, in het verleden felle belijders van het evangelie 'vrijheid-blijheid', inmiddels eisen stellen aan migranten en kanttekeningen plaatsen bij de wenselijkheid van het multiculturalisme, zoals dat momenteel bestaat.

Mark Schenkel is historicus en schrijft regelmatig artikelen voor het Duitslandweb.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2061/leitkultur-of-patriottisme>